

LIBERTATEA

ABONAMENTUL: Prețul foi „Libertatea” cu adausul său literar ilustrat „Fosia Interesantă” e: Numărul de Joia 5 cor. pe an, 250 pe 1/2 an; numărul de Lună 4 cor. pe an, 2 cor. pe 1/2 an. Amândoi numărul: 9 cor. pe an, 450 pe 1/2 an. America 3 dolari; România 40 Lei.

Foaie națională politică.

Apare LUNIA și JOIA.

INSERTIUNI: 1 pagină 80 cor., 1/2 pag. 40 cor., 1/4 pag. 20 cor., etc. — La inserate ce se dau de mai multe ori, se fac reduceri de taxă. — Inserțiunile ca și abonamentele, se plătesc înainte. — — *Manuscrisele nu se dau înapoi.* — —

Lupta din Polonia-rusească — va ținea toată iarna pe la Vistula, Bzura și Rawka. Frigul împiedecă aici începerea luptelor mai mari.

In GALIȚIA vehemente lupte de tunuri pe lângă râul Dunaiet.

Ger groaznic în Carpați, totuși la poalele Carpaților, în Ungaria, decurg luptele cu Rușii în comitatele Ung, Bereg și Maramurăș. — Trupele austroungare se țin bine.

Rușii au cuprins aproape toată Bucovina de jos. Din CÎRLIBABA, CÎMPULUNG și IACOBENI, nu pot străbate prin strâmători, că trupele austroungare s'au întărit aici puternic.

Cu SÎRBIÎ nu s'au început încă luptele cele nouă. Trupele austroungare nu bombardează Belgradul. Lupte mai mărunte cu Muntenegrenii intrați în Herțegovina.

In BELGIA pare a se fi potolit pe-o clipă luptele de pe la Ypern și Nieuport.

Vehemente lupte cu Francezii în jur de Soisson, lângă Arras și din sus de Verdun.

M. Berchtold, ministrul de externe al Austro-ungariei, s'a retras din scaunul ministerial.

Mobilizare parțială în România.

Mersul războiului.

La întrebarea: cât va mai dură acest război? un mare bărbat al Angliei, lordul *Kitchener*, a răspuns: »Nu știu când se va sfârși, atîta știu însă că războiul abia în *Mai* (la primăvară) se începe...» Și într'adavăr, cetind știrile ce sosesc de pe cîmpurile de luptă de cînd iarna s'a așternut vâlul de zăpadă preste iele, par'că tot mai mult se adevăresc vorbele Englezului cu sînge rece.

Luptele ce s'au dat de cînd am intrat în iarnă, nu seamănă a fi luptele celui mai mare război din lume. Nu's altceva luptele acestea decît hîrtueli fără multă însemnătate, cari au menirea de-a ascunde pregătirile ce se fac cu zor la spatele fronturilor, pentru viitorul apropiat.

In *Belgia*, la hotarul francez, tot așa ca în Polonia-

rusească, Galiția, Prusia-răsăriteană și Serbia ori Caucaz, luptele nu se dau pentru învingeri hotărîtoare, ci pentru cîte un: șanț. Armatele de milioane au ajuns să se bată acum pentru »șanțuri» și »urme de pămînt» și ori-ce ciocnire mai serioasă este încungiuată cu voia, fie de-o parte fie de cealaltă.

Știrile de război se repetă în fiecare zi, ici colo doar' cîte o mică schimbare: »Pe cîmpul cutare de război nu e nici o schimbare», »frigul, ceața și cîte toate împiedecă orice mișcare a trupelor» și așa mai departe, parcă stă pe loc tot războiul ăsta, ca și care, se spune, n'a mai fost alt război pe lume. Și apoi cită bucurie și cită vorbă în jurul luării unui șanț pe cîteva minute...

Vrînd-nevrînd, trebuie să-i dai dreptate lordului *Kitchener*: Războiul nu s'a început încă, și tot ce s'a făcut până a-

cum nu e altceva decît uriașa pregătire pentru și mai uriașa încăerare ce se va deslănțui cu toată furia, la primăvară....

Iată știrile mai nouă:

Lupta cea mare din Polonia-rusească.

Berlin, 15 Ian. — In Polonia de sus nu mult s'au schimbat stările de pe cîmpul de luptă. Germanii la apus de râul Vistula atacă și acum.

In Polonia de jos pe malurile râului Pilița nu s'a petrecut nimic deosebit.

Berlin, 16 Ian. — Luptele în apropierea Vistulei dau nainte. La miazănoapte de *Rawka* trupele germane au reușit să cuprindă niște locuri cari sunt foarte potrivite pentru a se fososi de razimul trupelor aici în luptele de mai apoi. Cu acest prilej au a-

juns în prinsoare vre-o cinci sute de Ruși.

Contra atacurile rusești nu prea reușesc.

Berlin, 17 Dec. — Frigul, ploaia și ceața împiedecă ori ce mișcare de trupe, în Polonia rusească.

Lupta din Prusia-răsăriteană.

Berlin, 15 Ian. — Rușii au început să atace din nou în Prusia-răsăriteană. Atacurile lor însă au fost respinse până acum lângă *Gumbinen* și *Lotzen*, unde au căzut în prinsoare mai mult de o sută de Ruși.

Berlin, 16 Ian. — In Prusia răsăriteană starea e neschimbată.

In Galiția, Carpați și Bucovina.

Budapesta, 15 Ian. — In Galiția apuseană nu s'au dat lupte mai însemnate, ba ieri aproape toată ziua a fost liniște pe frontul de aici.

In Carpați și partea de jos a Bucovinei au fost numai lupte mai mărunte și ciocniri între patrulă.

Budapesta, 16 Ian. — Pe cîmpul de luptă din Galiția, dar mai cu seamă în munții Carpaților e un ger strașnic ce zădărnicește cu totul și de-o parte și de alta desfășurarea luptelor.

Budapesta, 17 Ian. — Până cînd pe frontul din Polonia de jos abia unde și unde s'au schimbat ieri focuri de tunuri și de mașini de pușcat, — în Galiția pe lîngă rîul Dunajet s'a desfășurat ieri o vehementă luptă de tunuri. Tunurile grele austrougare au lucrat strașnic în bătălia aceasta, între altele au aprins și un un mare magazin de-a Rușilor.

In Ungaria.

Ungvar, 16 Ian. — Pe văile rîului Ung, cu toate că e frig, luptele decurg încă. Lîngă Csontos s'au început nouă lupte.

ramurăș trupele austrougare au înaintat puțin.

In comitatul Ung, Rușii nu împiedecă comunicația prin ținuturile cuprinse de ei. Așa, între Havas și Sôhât lasă să umble poșta regulat.

Cetiți

unde se găsesc spre vînzare numeri singuratici din „Libertatea“:

In: *Blaj*: la Librăria seminarială; în *Brad*: I. Cutean; în *Hunedoara*: N. Țintea; în *Ghioroc*: M. Butariu, comerc.; în *Baia-de-Criș*: R. Coșoiu, comerc.; în *Sibiu* la traficele: Hermine Frank, Németh L., Luise Knopp, Karl Engber, și Bein Iosef; în *Oradea-mare*: librăria Hegedüs (Rákoczi ut 5.); în *Alba-Iulia*: Publiu Murășan, în piață; în *Făget* la Aug. Oneșan și G. Barbu; în *Hașeg* la B. Popovici; în *Seliște*: N. N. Țintea; în *Lugoj*: Tipogr. „Minerva“ G. Țăranu; în *Criștor* la Vágzsina Imre, comerc.; în *Vințul-de-jos* la Filiala „Ardeleana“; în *Abrud* la I. Tengher; în *Virșef* la Amalia Kirchner și Petko Pavlovici Milan; în *Somcuta-mare* la Insoțirea creșt. de Consum; în *Beiuș* la Librăria „Doina“; în *Dognecia* la G. Dumitru; în *Turda* la „librăria Poporală“ I. Pescariu; în *Lipova* la Onuț Moldovan; în *Brașov* la librăria I. Chiroiu; în *Ilia* la societ. „Libra“; în *Șugag* la Nic. Ștefan; în *Dobra* la „Grănițerul“.

In *Șăitin*: la Mitru Resedean; în *Buziaș*: la Nosek Gustav; în *Șiclău*: la Petru Gruia; în *Lupeni*: la comerciantul George Gavrilă; în *Trebinje*: la Stevo M. Grakovici; în *Borgoprund*: la M. Friedländer.

In aceste locuri căutați spre cumpărare „Libertatea“ Marția și Vinerea. Prețul totdeauna 10 fileri.

Alți negustori cari ar dori să vindă foile noastre, — să se înștiințeze. Au cîștig frumușel dela vînzarea lor.

Lupta cu Francezii.

Berlin, 15 Ian. — După atacul pornit de trupele germane la miază-noapte-răsărit de *Soissons*, — de pe înălțimile *Vregny* iară au atacat ieri germanii. Cu toate că a plouat într'una și era o tină până în buciul roților de tunuri, totuși trupele germane nu s'au stîmpărat până nu le-a reușit să iee dela Francezi, cucerind șanț după șanț, însemnatul cîmp din jur de *Vregny*. Se spune că la această luptă a fost de față — privind din depărtare — însuși împăratul Germaniei, *Vilhelm*.

Din sus de *Chalons*, la răsărit de *Perthes*, Francezii au și reușit să ne zmulgă din mână mai multe șanțuri, nu peste mult însă iară i-am împins napoi, în șanțurile lor.

In pădurile *Argone* și în munții *Vogez* sunt stările vechi.

Berlin, 16 Ian. — (of.) Aproape de *Westende* s'au ivit cîteva torpiloare (vase mai mici) cari s'au apropiat la depărtare de vre o 14 kilometri de țărmlul mării.

La *Notre-Dame de Lorette*, spre miază-noapte de *Arras*, atacurile franceze pornite din două părți asupra trupelor germane, au fost respinse.

Un șanț însemnat lîngă *Ecurien*, din sus de *Arras*, pe care nainte cu 8 zile trupele germane au reușit a-l cuceri dela Francezi, a fost recucerit ieri de cătră trupele franceze. Pentru șanțul acesta s'au început acum nouă lupte.

La miază-noapte de *Soissons*, pe țărmlul de cătră miază-noapte al rîului *Aisne*, nu mai sunt Francezi. Trupele

germane atacînd fără întrerupere au cuprins satele *Cuffies*, *Crouy*, *Bucyle Long* și *Missy*, apoi maierele *Vauxrot* și *Verrerie*.

Din sus de *Verdun*, la *Sonsonwoye*, Francezii atacă, dar fără ispravă. La *Ailly*, din jos de *St. Mihiel*, trupele franceze au ajuns până în șanțurile germane, dar după aceea au fost respinse. Din șanțurile recucerite aici de cătră Francezii, Germanii au eșit de bună-voe.

In *Vogez* abia lupte de tunuri au fost.

Atacul armatei franceze nici nu s'a început încă.

Roma, 16 Ian. — Din Paris se vestește că Generalul *Cherfils* a scris următoarele într'un mare ziar de acolo:

Germanii într'atîta s'au întărit în *Alzația*, că în curînd vor putea trece în atac față de trupele franceze

Se vede că Germanii în timpul din urmă cunosc și ei apucătura isteată a generalului *Joffre*, comandantul armatei franceze, care atunci a vestit mare atac francez împotriva Germanilor, că el de fapt abia își aduna și pregătea trupele, și cînd numai de un mare atac nu putea fi vorba.

Azi toată lumea știe că marele atac francez nici nu s'a început încă. Nici nu se poate vorbi de un atac francez până atunci, până cînd toată armata franceză nu e pe cîmpul de luptă și până cînd nu sosesc toate trupele făgăduite de *Anglia*.

Grămădirea de trupe pe frontul francez e în curgere încă și azi. Luptele de până aci au fost abia lupte de apărare, iar atacurile mărunte sunt numai pentru neliniștirea trupelor germane.

Iarna va trece în hîrtueli fără multă însemnătate. La primăvară însă va putea fi vorba de-un mare atac francez.

Nădejdiile Francezilor.

Din *Zürich* se vestesc ziarului „*Berliner Localanzeiger*“ următoarele amănunte interesante despre nădejdiile nutrite în cartierul general francez:

„Profesorul *Bovet* dela *Academia* din *Zürich*, călătorind ca co-

respondent al ziarului „*N. Züricher Ztg*“ nu de mult prin *Francia* și petrecînd și în cartierul general francez, scrie în acest ziar cu datul de 11 Ian., următoarele:

Generalisimul *Joffre*, comandantul armatei franceze, își are cartierul nu departe de unghiul pe care îl formează linia armatei germane în *Franța*. De aici poate deodată supraveghia nordul și ostul și alege punctul de atac pentru spargerea liniei germane spre a înainta în *Germania*.

Unde va fi acest punct? Este încă cu neputință a da astăzi un răspuns la această întrebare. Dar încă înainte de ce se vorbea de marile grămădiri de trupe la *Besancon*, imi spunea la *Paris* o persoană bine informată: „Priviți în iaturea spre *Vogez*!“

Și de fapt, încă înainte de năvălirea în *Belgia*, a fost luat în plan *Epinal*, fundamentul de căpetenie pentru atacul contra *Germaniei*.

Chemarea unei persoane militare atît de distinse ca a generalului *Legrand* în fruntea corpului de armată 21, nu poate fi primită ca o simplă întîmplare.

In cercurile statului major francez se crede că la întîmplarea ei bune reușite a pla-

nuș franceze, se va ajunge lîngă *Rinului* în *Iunie* sau *Iulie* a. c. Dar înainte de a se gîndi la o înaintare mai departe în inima *Germaniei*, vor trebui să cadă fortărețele germane: *Strassburg*, *Metz* și *Mainz*“.

Deși, cum vedem, nu prea grăbesc Francezii cu planurile lor, adaugă „*P. Lloyd*“ la această știre: Aceasta nu va merge așa ușor, precum par' a și-o inchipui Francezii neastîmpărați.

Din România.

Pregătirile României.

„Românul“ din *Arad* primește următoarea știre dela corespondentul seu din *București*:

Nu mai poate fi un secret pentru nimeni că *România* se pregătește de războiu. Acest lucru îl spune toată lumea, acest lucru nu-l mai ascunde nimeni, acest lucru stă în firea împrejurărilor.

Și cine nu se pregătește astăzi? Toate se pregătesc, toate popoarele stau cu arma la picior, chiar și acele națiuni cari nu vor cîștiga nimic

de pe urma războiului, ori care ar fi sfârșitul, își întăresc puterea armată și așteaptă cu îngrijorare desfășurarea întâmplărilor.

V'am vestit la vremea sa, că România în luna Ianuarie își va chema sub arme rezervele. Știrile mele primite din izvor bun, spun că această chemare, luând măsurile unei adevărate mobilizări, se va face pe jumătatea lui Ianuarie v., se dă ca sigură ziua de 15 Ian. v.

Avem cuvinte temeinice de a crede că guvernul, pentru pricini cari privesc apărarea națională, va fi silit să facă pasul acesta chiar în cursul lunii acesteia. Dacă nu se va face chiar o mobilizare generală, dar de sigur că se va face o mobilizare parțială.

În același timp din Bulgaria ne-a venit știri, că foile dela Sofia dau de știre că România întărește cu mare zor granița Dobrogei dinspre Bulgaria, că s'au luat lucrători chiar de naționalitate bulgară și că lucrările urmează de câteva luni neîntrerupt.

Negreșit, guvernul român face aceasta și ar fi foarte vinovat dacă n'ar face-o; Dobrogea trebuie întărită; trebuie să luăm peste Dunăre toate măsurile de lipsă, trebuie ca podul nostru care leagă cele două maluri românești să fie pus la adăpostul ori cărui atac dușman. Aceasta pe cât știm din izvor sigur s'a făcut.

Podul nostru peste Dunăre este acum în afară de orice atingere a inamicului, ori care ar fi el. Capul de pod dela Turtucaia este pus în deplină stare de apărare și nu ne mai temem de nici un atac. Dacă la Sofia aceste pregătiri dau îngrijorări, ele sunt fără teme, România nu are nici un gând de ataca pe regatul vecin, România se pune în stare de apărare împotriva ori cui ar fi, fără să facă vre o deosebire.

Se înțelege, că în cazul intrării României în războiu, țara va trebui să fie apărată dela spate. Nu zicem că Bulgarii ar plănui ca să înfăptuiască un asemenea atac, dar cât de vinovați nu am fi dacă

nu ne-am lua toate măsurile spre a fi în deplină stare de apărare!

Țara nu se poate teme de o intrare în războiu, țara s'ar teme numai dacă nu am fi pe deplin pregătiți. De-altfel acesta a fost tot mereu, dela începutul războiului, simțămîntul și povața ce am dat-o: să nu ne pripim.

În adevăr să nu ne pripim, și să nu începem nimic fără destulă gîndire, fără întreagă pregătire.

Abzicerea

părintelui Dr. VASILE LUCACIU și a d-lui OCTAVIAN GOGA din comitetul partidului național.

Liga Culturală din București și-a schimbat programul de până aci, scriindu-și pe steagul său în loc de unitatea culturală, unitatea politică a tuturor Românilor.

În noul comitet al Ligei au fost aleși următorii d-ni: Președinte: Părintele Dr. Vasile Lucaciu, secretar Nicolae Iorga, membri în comitet: N. Filipescu, Take Jonescu, Barbu Delavrancea, Jonaș Grădișteanu, Simion Mindrescu și Octavian Goga.

Fiindcă d-nii Dr. Vasile Lucaciu și Octavian Goga, cari sunt membri și în Comitetul partidului nostru național, au primit să fie aleși în comitetul Ligei „politice” dela București, au aflat de bine ca deodată cu această alegere, să abzică, să iasă din Comitetul partidului național. Părintele Lucaciu și Octavian Goga au trimis următoarea scrisoare de abzicere dlui Gheorge Pop de Băsești, președintele partidului național român din Transilvania și Ungaria:

Domnule președinte!

Subsemnații incredințându-ne, că gîndul unității politice a neamului trebuie să ne îndrume pe toți în aceste zile istorice suntem îndreptățiți să programăm partidului național român din Transilvania și Ungaria, nu mai corespunde cerințelor naționale, impuse de împrejurările schimbate.

Pentru păstrarea libertății noastre de acțiune, deci, vă rugăm, domnule președinte, să binevoiți a ne primi abzicerea din comitetul executiv al partidului.

Primiți asigurarea înaltei noastre considerațiuni.

București, 23 Dec. 1914.

Dr. Vasile Lucaciu m. p.
Octavian Goga m. p.

Contele Berchtold,

ministrul de externe al Austro-ungariei, s'a retras.

Urmașul lui e: Baronul Stefan Burián.

Se telegrafiază din Viena: Ministrul externalor (peste treburile din afară ale Austro-ungariei), contele Berchtold, care încă de mai multă vreme a cerut dela Maestatea Sa ca să fie înlocuit prin altcineva în scaunul ministerial, și-a înaintat de nou această cerere Maj. Sale. Maj. Sa luînd în seamă pricinile cari l-au îndemnat pe ministrul Berchtold la retragere, a binevoit a-i împlini cererea, primindu-i abzicerea.

Ca urmaș al lui Berchtold Maj. Sa a numit de nou ministru al externalor pe baronul Stefan Burián, fostul ministru reg. u. pe lîngă persoana Maj. Sale.

Despre neașteptata retragere a lui Berchtold din scaunul ministerial, și înlocuirea lui în aceste vremuri grele prin baronul Stefan Burián, care e ungar, se vorbește azi în toate foile din Europa. Adevăratele pricini pentru cari s'a făcut acest schimb la cîrma Monarhiei austro-ungare, tocmai acum, nu s'au cunoscut încă așa ca amănuntele întâmplărilor mai însemnate, nu se pot da în vileag.

Ziarul »Az Est« din Pesta scrie următoarele cu privire la plecarea ministrului Berchtold:

În cele din urmă șase luni de zile de odată cu luptele de pe marele cîmp de războiu s'au dat fără întrerupere, și lupte între diplomați, între bărbații de stat și ministrii țarilor învrăjbite, de o parte, și între diplomații țarilor învrăjbite și cei ai țarilor cari nu s'au amestecat încă în acest războiu, de altă parte. Sarcina ce apasă mai greu ca ori cînd pe umerii bărbaților de stat ai Austro-ungariei în aceste vremuri tulburi, de-a crea prin pertractări diplomatice cu bărbații celorlalte țări, stări și legături cît se poate de folositoare și mai bune ca în trecut, pentru Monarhie, — e din cale afară grea. Contele Berchtold, care sta în fruntea oastei diplomaților noștri, de greutatea acestei sarcini, a fost silit să și părăsească locul. Și-a înaintat cererea cu care să mulțamește din slujbă, pentru-că se vede, că a simțit că nu el e persoana cea mai potrivită pen-

tru descurcarea itelor ce atît de mult s'au încilcit în timpul din urmă, chiar și cu țările ce nu s'au amestecat încă în războiu.

*

Contele Czernin nu va mai merge la București.

București, 9 Ian. (cenzurată) — În cercurile politice bucureștene se vorbește ca despre un fapt împlinit despre aceea, că dl Czernin, ambasadorul Austro-ungariei la București, care plecase de aici cu zile nainte, nu va mai veni la postul său, fiindcă s'a retras din slujbă, socotindu-și încheiată chemarea sa diplomatică în România.

Se vede că deodată cu Berchtold trebuie să plece și Czernin.

Mare cutremur de pămînt în Italia.

Dela potopul pricinuit de cutremurul de pămînt dela Messina, Italia nu s'a putut bucura multă vreme de liniște. Un nou, și încă se spune, că mai puternic cutremur ca cel dela Messina, a în- un îngrozitor cutremur de pămînt, căruia, afară de numeroase orașe și sate prefăcute în ruină, i-au căzut jertfă și o mulțime de oameni.

După știrile sosite din Roma, Mercuri pe la orele 7 și 55 minute dimineața, s'a simțit acolo și în întreg ținutul Romei, un mare cutremur, care a înspăimîntat groaznic populațiunea. Cutremurul a ținut cam 15—20 de minute și și-a atins culmea între Roma și Aequila.

Peste 50 de comune și orașe mai mici, au suferit pe urma cutremurului. Aproape din toate vin vești despre pagube ce nici nu se pot socoti și despre numeroși răniți și morți. Avezzano a fost cu desăvîrșire darimat, scăpînd cu viață dintre locuitori abia vre o mie, dar și aceștia cea mai mare parte sunt răniți.

În Roma n'a căzut jertfă nici o viață de om, dar cutremurul și aici a stricat mai mult sau mai puțin, numeroase clădiri.

În clipa cutremurului Papa se afla în biblioteca Vaticanului. El a îngenunchiat și s'a rugat cîteva minute, a dat apoi poruncă să se statorească ce stricăciuni a pricinuit cutremurul. Vaticanul și biserica Sfîntului Petru abia stricări mai mici au suferit. De pildă la o cupolă dela catedrala sf. Petru s'au spart toate cele 150 de ferești.

Amănunte despre pustiirile fă-

cute de acest cutremur de pământ, n'au adus încă știrile. Ne putem închipui însă ce potop a putut fi în tinuturile bînuite de cutremur, cetind următoarele două telegrame mai nouă:

Roma, 16 Ian. — În *Avezano*, unde n'a mai rămas nici o clădire întreagă, zac morți sub ruine peste 12 mii de oameni.

Castello, e numai ruină. Și aici s'au dărîmat toate casele.

Din *Iturcolle* jumătate s'a nimicit total.

Roma, 16 Ian. — După cit s'a putut statori până acuma, în urma cutremurului de pământ, au murit de toți: peste 30 mii de oameni, răniți au fost cam 50 de mii. S'au dărîmat peste 4 mii de case, iar 15 mii au fost rău stricate.

Paguba e mai mare de 100 de milioane

Pustiu grozav în Polonia.

Foile rusești publică știri foarte negre despre lipsa cea mare și mizeria din Polonia-rusească, pe a cărei cîmpii se dă grozavul războiu între Ruși și Germani.

Fiindcă Rusia a adunat de pe tot tărîmul țării cuprinse de Germani pe toți bărbații ce pot purta arme (chiar și dacă n'au un braț muncitor și de aceea atît în fabrici, cît și încolo în ori ce atelier, apoi în negoț, — toate lucrările stau locului, ca moarte!

Iar mai rău ca toate e faptul, că uriașul lanț de armate germane și rusești, cari se bat, trecînd fiecare de mai multe ori peste nefericita țară, dela Varșovia până la hotare, — în „plimbarea“ lor asta ele au zdrobit și nimicînd tot ce era viață: hrane, haine, nutreț la vite și tot. Aci hranele sunt așa de scumpe, încît se spune că jumătate de font de pâine, se plătește cu o rublă (2 cor 40 fil) în orașul Lodz! Locuitorii Lodz-ului dau acum năvală a supra comandai militare germane, să le dea ea hrane, că ea le-a adunat pe toate, de nu li se mai ajunge și lor!

NOUTĂȚI

Dela Comanda militară

primim spre publicare următoarele:

Nagyszeben, 20 Dec. 1914.

Pentru crima *dezertării*, ordonez din partea Comandei militare c. și reg. din Nagyszeben, *stataru*. Comandanții trupelor sunt obligați a instrui pe soldați despre sfințenia

Redactor responsabil: Ioan Moța.

jurămîntului ce l'au depus, fiind că toți aceia, cari, după publicarea acestei publicațiuni, să vor face vinovați de această crimă, vor fi judecați de judecătoria statarială și vor fi pedepsiți cu moarte prin glonț.

Această poruncă trebuie îndată publicată.

Matanavic m p.,
Feldmarschalleutnant
(general de divizie).

Crăciunul răniților din Brad.

Războiul silește pe bravii noștri feciori să petreacă sărbătorile Nașterii Domnului pe cîmpul de luptă, parte răniți prin spitale, departe de cei scumpi ai lor și de vatra familiară. Spre a le ușura în citva durerile ș'a simți cît de cît bucuria, ce o aduce fiecărui creștin sărbătoarea Nașterii Domnului, și în Brad, s'a colectat, de către domnișoarele Lucia și Dorina Albu și doamnele Maria Ojâl și Letiția Costea, bani, prăjituri și altele. În presara Nașterii Domnului, în prezența unui numeros și ales public, s'a aprins pomul de crăciun. Bravii noștri răniți, au fost salutați, prin o frumoasă și mîngîitoare vorbire, din partea Prea Onoratului Domn Vasilie Damian, protopresbiter și deputat dietal, mulțămînd tot odată și colectantelor, cari n'au cruțat osteneala pentru a mîngăia pe cei răniți, împărțîndu-i cu darurile colectate, precum și cărțile de mulțumiri și de cînt. Au colindat gr. or. din Brad.

Dăruitorii marînimoși primească din partea colectantelor și a celor împărțîșiți, cele mai sincere mulțumite pentru darurile lor.

— Abonaților la numărul de războiu (Nrul de Lunia) cari nu și-au înțit abonamentul, numai numărul de față li se mai trimite.

„Nu pușca, măi frate!..“ E nespuse de jalnică povestea despre întîlnirea voinicilor noștri cu frații lor români din Sirbia și Basarabia, pe cîmpul de luptă. Răniți, sosiți de pe ambele fronturi, și dela Ruși și dela Sirbi, deopotrivă spun, că la asalturile cu baioneta rămîneau înmărmuriți, încremenindu-le arma în mână, cînd soldatul inamic, străpuns de baioneta lor, se prăvălea la pământ gemînd pe românește: „Vai săraci copiii mei!..“ „nu mă omori, frate“ și altele.

Scrisorile ce sosesc dela cei din linia de foc, adevăresc spusele răniților.

O patrulă de iscoadă, compusă din feciori de-ai noștri, — scrie un sergent român de pe cîmpul de luptă din Polonia rusească, — avea poruncă să meargă până în satul apropiat, în recunoaștere. Peste puțin marș, se pomenesc ai noștri în față cu un pichet de Ruși ce se încălzeau lângă un foc, frigînduși car-

tofi. Neașteptîndu-se nici unii, nici alții la așa o surprindere, s'au înspăimîntat reciproc, dar desmetecîndu-se ai noștri mai repede, l'au întrebat cu sînge rece:

— Halt, ce faceți?

Minune, Rușii dracului răspunseră într'o românească curală:

— Nu pușca, frate! Frigem cartofii..

Au schimbat ei apoi mai multe vorbe, căci erau frați de sînge, basarabeni; au mîncat laolaltă cartofi și s'au reînăpăiat cu toții la noi, asigurîndu-i, că la noi umblă și cîanii cu colac în coadă. Sărmanii de ei și sărmani de noi.

Abia în Mai se începe — războiul. O telegramă sosită din Amsterdam vestește că lordul Kitchener, fiind întrebat despre durata războiului a spus: Nu știu cînd se va sfîrși acest războiu, atîta știu însă că războiul abia în Mai se începe!

Prețul foii „Libertatea“ pe anul 1915.

În anul 1915, foia „Libertatea“ va ieși, tot așa ca în timpul de față, de 2 ori pe săptămînă: Lunia și Joia. Ba avem nădejde, că nici nu va mai da înapoi dela asta, ci va ieși pentru totdeauna de 2 ori pe săptămînă!

Joia ea va avea lingă sine și adausul literar „Foaia Interesantă“, Lunia „Libertatea“ singură.

Prețul numărului de Joia rămîne cel vechiu: 5 cor. pe an, 2 cor. 50 fil. pe jumătate de an.

Numărul de Lunia (a cărui nr. pe 2 luni, apoi 1 cor. pe 2 luni), îl vom da acum pentru 1 cor. 3 luni, de 2 cor. jumătate de an.

Cel ce dară, își abonează a mîndoi numerii, va trimite: 4 cor. 50 fil. pe jumătate de an, sau 9 cor. pe anul întreg.

Foia de glume „Bobîrnaci“, precum și adausul economic, nu le putem scoate pînă ce nu vor fi revenit stările de pace, cînd iar le vom scoate

— „Nici un abonat să nu se lasă fără numărul de Lunia, căci acela e întocmit tot așa ca cel de Joia, cu știrile de pe 3 zile și cu articli osebiți, pe cari cel ce are numai numărul de Joia, n'ajunge a le cunoaște. Se lipsește de un prețios material de știri și cetiri.

Numărul de Lunia va ieși și el tot în mărimea celui de Joia, îndată ce avem abonați destui la el și ne vor ierta împregiurările. Numai siliți de împregiurări, dăm foilor format scăzut.

Abonații cu pachețelul,

cînd mai mulți cer foile pe adresa unuia dintre ei, dela care apoi își duc fiecare foia sa, — le capătă cu următorul preț:

Numărul de Joia, cu 4 cor. 40 fil. pe an, sau 2.20 pe jumătate de an. Dar trebuie să se aboneze cel puțin 5 foi în un pachețel (5 Libertăți și 5 Foi Interesante).

Numărul de Lunia se dă acestora cu numai 3 cor. 50 fil. pe an, s'au 1 cor. 75 pe jumătate de an.

Cine abonează a mîndoi numerii pe jumătate de an, va trimite cîte 3 cor. 95 fil. de un abonat, sau 19.75 pentru 5 rînduri de fol, cari să le vină și Joia și Lunia.

Mai bine e înse, ca fiecare să-și aboneze foile pe numele seu, că i le

duce postarul acasă, nu aleargă după ele totdeauna prin vecini.

Numai „Foi Interesante“!

fară „Libertate“ și celelalte, încă trimitem, dar cel puțin 10 (zece) la un loc. De pildă pentru grupa de copii dela școala (e repetiție, pentru tineretul corului sau pentru tinerimea din o uliță, din o vecinătate, cere unul singur .0—20—30 „Foi Interesante“. Ele merg toate la el și el le împarte abonaților, sau vin aceia după ele. De fiecare „Foaie Interesantă“ trimite 1 cor. (pentru 10 foi, 10 cor. pe jumătate de an 5 cor.) și le capătă în toată săptămîna.

Rugăm

pe abonații vechi, cari au adresa tipărită, ca la trimiterii banilor pentru foaie, să scrie pe cotorul (cuponul) buletinului numărul sub care le merge foaia! Acela e numărul cel văd scris pe adresă sus la dreapta (nu cel dela mijloc). Ne fac mare ușurare de muncă dîndu-ne acel număr.

Il scrieți pe cotor unde se cere prin cuvintele: „Am foia sub numărul fășiei!..“ Unde s punctele a-celea să scrie numărul.

Se caută

un teolog cu calificare pentru o parohie clasa I., — și pentru o parte foarte bună. Reflectanți să se adreseze la redacția »Plugarul Român« în Timișoara, str. Uri, Nr. 16, unde este a se trimite și poza.

Se caută

un ucenic de rotar în vîrstă de 13—14 ani, care se știe cîți și scrie.

A se adresa la

(1449) 2—2 Nicolae Popescu,
m. rotar.
Hunedoara (V. Hunyad)

AVIZ.

În atelierul de fotografat RONA să poate fotografia și sara la lumină electrică.

Executare artistică!
Serviciu prompt!
Prețuri moderate!

(1448) 2—4

Atelier de rotarie.

Aduc la cunoștința on. public din loc și jur, că atelierul meu de rotarie l'am mutat în Drumul țării Nr. 25 (vis-à-vis de »Tipografia Nouă«).

Pregătesc tot felul de trăsuri de lucru și de lux, cum și toate obiectele trebuitoare la economi.

Rugîndu-mă de sprijinul binevoitor, garantînd lucru bun cu prețuri civile.

Cu toată stima

(1447) 2—4 Török Bálint.

„Tipografia Nouă“ I. Moța, Orăștie(Szászváros).